

Věstník MZd ČR, částka 2/2007

ZPRÁVY A SDĚLENÍ

3.

VYBAVENÍ PORODNICKÉHO PRACOVIŠTĚ A VEDENÍ PORODŮ V ČR

čl. 1

Materiální, technické a personální podmínky základního porodnického pracoviště v ČR

1. Porodnické pracoviště splňuje základní technické a hygienické podmínky zdravotnického zařízení dle platných právních předpisů

2. Pracoviště je schopno zajistit:

- a. Dohled nad fyziologicky probíhajícím porodem ve všech aspektech této péče.
- b. Vyhledávání akutních, rizikových a patologických stavů a jejich včasné odeslání na specializované pracoviště vyššího typu. Odesílající pracoviště má přímou odpovědnost za odborné zajištění při transferu.
- c. Řešení akutních stavů v těhotenství, za porodu a v šestinedělí, jejichž povaha neumožňuje bezodkladné odeslání na specializované pracoviště vyššího typu.

3. Materiálně technické vybavení (ultrazvuk, monitor, základní laboratoř) umožňuje včasnou diagnostiku akutních, rizikových a patologických stavů v těhotenství, za porodu a v šestinedělí.

4. Materiálně technické vybavení (operační sál s adekvátním zázemím a anesteziologickým vybavením) umožňuje vykonání akutního císařského řezu se zahájením operace do 15 minut od vzniku indikace (stanovení diagnózy) v naléhavých případech. Současně je zabezpečena možnost výkonu urgentní porodnické operace směřující k ukončení porodu v případech ohrožení plodu či rodičky, kdy není indikován císařský řez, či gynekologické operace k odvrácení zdraví či život ohrožujících stavů v poporodním období.

5. Nezbytné technické zázemí (nezbytný lůžkový fond) umožňuje hospitalizaci po dobu nezbytnou k výkonu diagnostických a léčebných procedur, pro vlastní porod a pro šestinedělí u všech typů porodů.

6. Nezbytné personální zajištění lékař: se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví, lékař se specializovanou způsobilostí v oboru pediatrie, dětská sestra/porodní asistentka, zabezpečuje kvalifikovanou asistenci u každého fyziologického porodu.

7. Fyziologický porod je spontánně probíhající porod záhlavím vaginální cestou u donošeného těhotenství, který ve svém průběhu nevyžaduje intervence. Fyziologický porod může kdykoliv ve svém průběhu přejít do nefyziologického porodu a komplexní zhodnocení porodu, zda byl či nebyl fyziologický, umožní až výsledný stav novorozence a matky po porodu.

8. Pro screening rizika, diagnostiku komplikací a patologických stavů a řešení urgentních stavů, u kterých není odeslání ženy na specializované pracoviště možné, je na pracovišti zajištěn kvalifikovaný lékařský tým včetně odborníka s příslušnou specializovanou způsobilostí a rozhodovací (indikační) pravomocí.

9. Pro operační řešení náhlých stavů je zajištěn adekvátní lékařský tým a ostatní zdravotnický personál (lékař se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví – operatér, asistent, instrumentářka, anesteziolog, anesteziologická sestra, dětská sestra se zaměřením na intenzivní péči v neonatologii nebo porodní asistentka pro intenzivní péči v neonatologii, lékař se specializovanou způsobilostí v oboru pediatrie, nezbytný k provedení těchto výkonů.

10. Používaná technická zařízení musí mít odpovídající přezkoušení s dokladovatelnými protokoly.

Čl. 2

Podmínky poporodní péče o novorozence v ČR

Péče o plod a novorozence je založena na interdisciplinární spolupráci mezi příslušně erudovaným lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví, lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru neonatologie a lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru pediatrie. Základní členění péče o těhotnou, plod a novorozence je třístupňové. Pro všechny těhotné a novorozence je dostupná péče příslušného stupně, který si situace vyžaduje.

Cílem poporodní péče o novorozence je stabilizace vitálních funkcí včetně neodkladné resuscitace, lege artis prováděné poporodní ošetření novorozence, vyšetření novorozence a zhodnocení perinatálních rizik ve vztahu k typu pracoviště (tzn. eventuální nutnost transferu na pracoviště vyššího typu).

V případě ohrožení plodu nebo novorozence je při porodu přítomen dětský lékař proškolený v resuscitaci novorozence a dětská sestra/ porodní asistentka.

I. Materiálně technické vybavení novorozeneckého boxu na porodním sále:

Vyhřívané resuscitační lůžko a/nebo lůžko se zdrojem tepelného záření

Zdroj kyslíku

Odsávačky

Laryngoskop a další speciální pomůcky k zajištění dýchacích cest novorozence (endotracheální kanyly, souprava ke koniopunkci atd.)

Ruční dýchací samorozpínací vak, kyslíkové masky nebo polomasky pro novorozence

Instrumentárium pro kanylaci pupečnickové žíly

Resuscitační léky

Monitor vitálních funkcí včetně pulzního oxymetru

Váha a míra

II. Statimová laboratorní vyšetření:

Měření acidobazické rovnováhy

Glykémie, biochemie

Základní hematologická vyšetření (krevní obraz, Coombsův test)

III. Personální požadavky:

kontinuálně dostupný lékař se specializovanou způsobilostí v oboru neonatologie, popř. lékař se specializovanou způsobilostí v oboru pediatrie s odbornou erudicí v neonatologii

lékař se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví s odbornou erudicí v neonatální resuscitaci

dětská sestra nebo porodní asistentka se zaměřením na neonatologii /dětská sestra nebo porodní asistentka

IV. Prostorové požadavky:

novorozenecký box musí být provozně přístupný pro eventuální příjezd transportní služby a týmově prováděnou resuscitaci

zpracovaný provozní řád schválený příslušným orgánem OOVZ

Čl. 3

Materiální, technické a personální podmínky pro vedení vlastního porodu lékařem
nebo porodní asistentkou

Vedení porodu je v České republice považováno za poskytování zdravotní péče, která je poskytována pouze ve zdravotnickém zařízení. Každé zdravotnické zařízení musí splňovat podmínky dané zákonem (např. zákonem [č.160/1992 Sb.](#), o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních) a příslušnými podzákonnými předpisy.

Provozovatelem, event. odborným zástupcem může být porodní asistentka způsobilá k samostatnému výkonu povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti dle ust. [§6](#) zákona č. 96/2004 Sb., a to za předpokladu, že předmětné zdravotnické zařízení bude poskytovat zdravotní péči v rozsahu upraveném v ust. [§5](#) vyhl. č. 424/2004 Sb.

1. Minimální materiálně technické vybavení k zajištění rodičky a/nebo novorozence:

- a. Sterilní gumička (svorka na pupečník)
- b. Sterilní nůžky
- c. Desinfekce
- d. Oxytocin 5 j. 2 ampule (nebo Metylergometrin 2 ampule)
- e. Zdroj kyslíku
- f. Odsávačky
- g. Laryngoskop a další speciální pomůcky k zajištění dýchacích cest (endotracheální kanyly, souprava ke koniopunkci atd. odpovídajících velikostí)
- h. Ruční dýchací samorozpínací vak, kyslíkové masky nebo polomasky pro novorozence
- i. Resuscitační léky
- j. Kardiotokograf, pulzní oxymetr
- k. Adekvátní pomůcky na zajištění novorozence při vlastním porodu

2. Minimální personální zajištění:

- I. porodní asistentka se způsobilostí k výkonu povolání bez odborného dohledu
 - a. pro základní a specializovanou ošetrovatelskou péči rodící ženě,
 - b. pro vedení fyziologického porodu, včetně případného nástřihu hráze,
 - c. pro rozpoznání patologií u ženy, plodu a novorozence, které vyžadují zásah lékaře a jeho bezodkladné přivolání
 - d. v neodkladných případech (tím se rozumí vyšetřovací nebo léčebný výkon nezbytný k záchraně života nebo zdraví) vede i porod v poloze koncem pánevním,
 - e. pro ošetření poporodních poranění,
- II. dětská sestra/porodní asistentka se způsobilostí k výkonu povolání bez odborného dohledu pro první poporodní ošetrovatelskou péči o fyziologického novorozence a v nezbytných případech pro zahájení jeho resuscitace.
- III. lékař se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví dostupný tak, aby byl schopen bezodkladně převzít péči o rodičku v okamžiku přechodu fyziologického porodu do patologického
- IV. lékař se specializovanou způsobilostí v oboru pediatrie dostupný tak, aby byl schopen bezodkladně převzít péči o patologického novorozence

Zdravotnický pracovník poskytující zdravotní péči při vedení porodu je povinen zajistit:

- a. V případě zjištěného rizika neodkladné předání rodičky a novorozence k další odborné zdravotní péči lékaři se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví ve zdravotnickém zařízení – porodnickém pracovišti, v případech vzniku indikace k operaci zajistit převoz na příslušné pracoviště v co nejkratším čase; pro zajištění bezpečí matky a dítěte je považováno za nezbytné zahájit operaci do 15 min. od stanovení diagnózy.
- b. Podklady pro povinná hlášení (pro UZIS).